

Jan Hulsen: Signály plodnosti II

Jan Hulsen, DVM, MBA, spoluzakladatel nizozemské společnosti CowSignals, konzultant, trenér, přijal pozvání pořádajících firem a při on-line vyhlášení Mléčné farmy roku hovořil o signálech plodnosti. Navazujeme na článek v předcházejícím čísle.

Jak již bylo zmíněno, po porodu sledujeme krávy podle protokolu „FARM“:

- F: fever (horečka),
- A: activity cow (aktivita krávy),
- R: rumen fill (naplnění bachu),
- M: manure (výkaly).

„Kontrolujte všechny otelené krávy jednou denně během prvních 14 dnů po porodu. Kontroly po otelení by neměly krávy stresovat. Není dobré, když jsou čerstvě otelené krávy upoutány a příliš dlouho stojí a čekají na vyšetření,“ připomněl Jan Hulsen.

Pokud se vyskytne zadržení lůžka, jde podle přednášejícího o imunitní problém. Když v tomto případě zjistíte apatii, zápch a horečku, nasadte antibiotika.

Pokud jde o zabřezávání, přednášející citoval práci kolektivu autorů pod vedením dr. Caraviella et al. 2006, kde byla zjištěna přímá závislost mezi prostorem u žlabu (obsazením stáje) a zabřezáváním. Pokud na krávu vycházelo 30 cm délky žlabu, byla březost 150. den laktace 35%. Když se prostor u žlabu zvětšil na 61 cm, byla březost 70%. Důsledkem negativní energetické (NEB) bilance po porodu je, že hubené krávy nezabřezávají. Je třeba si uvědomit, že NEB nezpůsobuje vysoký nádoj, ale nízký příjem krmiva.

Cíl péče při stání na sucho, okoloprodního období a rozdoje je vlastně jeden: kráva musí mít říji do 35. dne po porodu. Proto Jan Hulsen doporučuje zaznamenávat všechny říje, které krávy mají. Pokud to shrneme, u každé krávy kolem 42. dne laktace máme dosáhnout tří věcí: 1) kladné energetické bilance, 2) zdravé dělohy, 3) říje.

„Např. na kluzkých podlahách se krávám opravdu nechce skákat a vykazují tedy malé projevy říje. Na pastvině je to o něčem jiném, mají pevný podklad a jsou si jisté, že neuklouznou. Produkce mléka zkracuje období, kdy kráva vykazuje projevy říje. Čím je vyšší, tím kratší je období vykazování příznaků říje. Asi 70 % říjí proběhne mezi 19. a 7. hodinou ráno, tedy v chladnějším období dne, kdy ve stáji nejsou ošetřovatelé. Pozorujte proto krávy ve večerních hodinách, ale také před ranním dojením,“ nabádá přednášející a představil kromě pokročilých technologií také jednoduché detektory skákání – jde o náplast s barevným indikátorem, který se zbarví poté, co kráva vykazala reflex nehybnosti a její družka na ni skočila. Indikátor se zbarví dočervena. K podobné detekci stačí také obyčejná křída na ocase, která se smaže při skákání ostatních krav.

Jan Hulsen v přímém vstupu při vyhlášení Mléčné farmy roku 2021 na TV Zemědělec

Sofistikovanou možností detekce říje je testování progesteronu v mléce.

Dále Jan Hulsen zmínil problémy se zabřezáváním na velkých farmách, které jsou spojeny mimo jiné s vyhledáváním říje, a vyjádřil se negativně k synchronizačním protokolům (OvSynch). „Jsou časově a pracově náročné, nutné je jejich striktní dodržování. Navíc evropský spotřebitel reaguje na používání hormonů negativně,“ komentuje Hulsen, který synchronizační protokoly doporučuje používat až po dvou neúspěšných říjových cyklech.

„Nechápu, proč v mnoha chovech inseminují příliš pozdě. Když jste na

pochybách a nevíte, jak dlouho je kráva v říji, je lépe inseminovat dříve než pozdě. Pro inseminaci je nutné striktně dodržovat standardní operační postup.

Následuje diagnostika březosti, ale vlastně vyhledáváme jalové krávy. Takže jde spíše o diagnostiku jalovosti. Proto je třeba, aby tato diagnostika byla co nejčasnější. Nejvhodnější pro ranou diagnostiku je ultrazvuk,“ dodal přednášející.

**Podle přednášky
Lukáš Prýmas**